

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**«ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ДО ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ
УМОВАХ»**

вибірковий освітній компонент

за освітньо-професійною програмою
«Радіаційний та хімічний захист»

за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 16 «Хімічна інженерія та біоінженерія»
за спеціальністю 161 «Хімічні технології та інженерія»

Рекомендовано кафедрою психології
діяльності в особливих умовах на 2023-2024
навчальний рік. Протокол від 08 серпня
2023 р. № 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми освітнього компонента
«Психологічна підготовка до діяльності в екстремальних умовах»

2023 рік

Загальна інформація про освітній компонент

Анотація (опис) освітнього компонента

Знання, які отримані під час вивчення освітнього компонента «Психологічна підготовка до діяльності в екстремальних умовах» (вибірковий освітній компонент в освітньо-професійній програмі підготовки «Радіаційний та хімічний захист»), спрямовані на формування уявлень про систему психологічного забезпечення професійної діяльності, в тому числі в екстремальних умовах, а також відповідної психологічної підготовки персоналу. Отримані знання допомагають розвинути практичні вміння, що забезпечують кваліфіковане виконання своїх професійних обов'язків, психологічну та особистісну готовність до виконання професійних обов'язків в професійній діяльності.

Даний освітній компонент передбачає теоретичне і практичне оволодіння здобувачами вищої освіти системою знань про основи психології професійної діяльності, її психологічного забезпечення, в тому числі й загальної та спеціальної психологічної підготовки, в тому числі й екстремальної професійно-психологічної підготовки персоналу.

Освітній компонент передбачає розширення педагогічних та психологічних знань у сфері освітньої діяльності, що сприятиме формуванню належної професійної компетентності в професійній діяльності.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Назаров Олег Олександрович, професор кафедри психології діяльності в особливих умовах соціально-психологічного факультету, кандидат психологічних наук, професор.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 441. Робочий номер телефону – 707-34-78.
E-mail	nazarov@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- соціальна психологія; - психологія професійної діяльності.
Професійні здібності	- супервізія для психологів-практиків, соціальних працівників та працівників кадрових органів
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Назаров О.О. Психологія діяльності рятувальника: зміст та проблеми для обговорення. Проблеми екстремальної та кризової психології, 2022. № 4(2). С. 30-37. http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/16953 Yurchynska H., Ananova I., Nazarov O., Salnikova T., Martynets L. Provision of qualified psychological assistance as a result of crisis traumatic events. AD ALTA: journal of interdisciplinary research. Vol. 12, Issue 2, Special Issue XXXI., MAGNANIMITAS Assn / HradecKralove, The Czech Republic, 2022. P. 94-99. http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120231/papers/A_17.pdf

	Назаров О.О., Коваль С.М., Кучеренко С.М. Теоретико-практичні аспекти організації психологічної підготовки майбутнього офіцера технічного профіля до діяльності в особливих умовах // Габітус. Науковий журнал Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Випуск 18, Том 1. -С. 86-90.
--	---

Час та місце проведення занять з освітнього компонента

Аудиторні заняття з освітнього компонента проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/time-table/teacher?id=466>)

Консультації з освітнього компонента проводяться протягом семестру щовівторка з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 434. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення освітнього компонента: формування у здобувача вищої освіти системи знань про систему психологічного забезпечення професійної діяльності, в тому числі в екстремальних умовах, а також відповідної психологічної підготовки персоналу до професійної діяльності в екстремальних умовах.

Опис освітнього компонента

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	вибірковий
Навчальний рік	2023-2024
Семестр	2-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	6
- практичні заняття (годин)	
- семінарські заняття (годин)	2
- лабораторні заняття (годин)	
- курсовий проект (робота) (годин)	
- інші види занять (годин)	
- самостійна робота (годин)	82
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	диференційний залік

Передумови для вивчення освітнього компонента - немає.

Результати навчання та компетентності з освітнього компонента

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів «Радіаційний та хімічний захист» за спеціальністю 161 «Хімічні технології та інженерія» вивчення освітнього компонента повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких дисциплінарних результатів навчання:

Дисциплінарні результати навчання	ДРН
Забезпечувати безпеку персоналу та навколишнього середовища під час професійної діяльності у сфері хімічної інженерії.	ДРН 1
Організовувати та проводити заходи щодо психологічного супроводу професійної діяльності особового складу підрозділу.	ДРН 2
Організовувати та проводити заходи щодо психологічної підготовки персоналу до професійної діяльності в екстремальних умовах.	ДРН 3

- формування у здобувачів вищої освіти наступних очікуваних компетентностей:

Програмні загальні компетентності	
Здатність до дій в особливих умовах, пов'язаних із високим рівнем фізичних навантажень та в умовах воєнного стану	
Здатність забезпечувати психологічну готовність персоналу до дій в екстремальних умовах професійної діяльності та в умовах воєнного стану	

Програма освітнього компонента

Теми освітнього компонента

МОДУЛЬ 1. Основи психології професійної діяльності.

Тема 1.1. Суб'єкт професійної діяльності та його психологічні особливості.

Тема 1.2. Розвиток суб'єкта професійної діяльності: зміст та особливості.

Тема 1.3. Психологічні аспекти професійного відбору та професійної адаптації.

МОДУЛЬ 2. Екстремальна психологія та психологічне забезпечення професійної діяльності в екстремальних умовах.

Тема 2.1. Проблема екстремальності у сучасній психології. Екстремальні умови та фактори.

Тема 2.2. Основні психічні стани та реакції в екстремальних умовах професійної діяльності.

Тема 2.3. Психологічне забезпечення професійної діяльності в екстремальних

умовах.

Тема 2.4. Екстремальна професійно-психологічна підготовка персоналу.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма навчання					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	семінарські (практичні) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота
2 - й семестр						
Модуль 1. Основи психології професійної діяльності						
Тема 1.1. Суб'єкт професійної діяльності та його психологічні особливості.	12	1			11	
Тема 1.2. Розвиток суб'єкта професійної діяльності: зміст та особливості.	16	1			15	
Тема 1.3. Психологічні аспекти професійного відбору та професійної адаптації.	16	1			15	модульна контрольна робота (теми 1.1-1.3)
Разом за модулем 1	44	3			41	
Модуль 2. Екстремальна психологія та психологічне забезпечення професійної діяльності в екстремальних умовах.						
Тема 2.1. Проблема екстремальності у сучасній психології. Екстремальні умови та фактори.	12	1			11	
Тема 2.2. Основні психічні стани та реакції в екстремальних	10	1			9	

умовах професійної діяльності.						
Тема 2.3. Психологічне забезпечення професійної діяльності в екстремальних умовах.	12	1			11	
Тема 2.4. Екстремальна професійно-психологічна підготовка персоналу.	12		2		10	модульна контрольна робота (теми 2.1-2.4)
Разом за модулем 2	46	3	2		41	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Екстремальна професійно-психологічна підготовка персоналу.	2
	Разом	2

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань.

1. Поняття «суб'єкт професійної діяльності» та структура його особистості.
2. Природні властивості індивіда та індивідуально-психологічні властивості суб'єкта професійної діяльності.
3. Працездатність та її динаміка. Типологічні відмінності працездатності.
4. Фактори зміни працездатності у процесі професійної діяльності.
5. Домінуючий емоційний фон й особистісні характеристики працівника.
6. Основні етапи розвитку суб'єкта професійної діяльності.
7. Кризи професійного становлення.
8. Проблеми професійних деструкцій та психічного вигорання.
9. Професійні захворювання та професійні деструкції.
10. Структура профорієнтації та її психологічний аналіз.
11. Професійний відбір як виявлення придатності людини до конкретного виду професійної діяльності.
12. Психологічні аспекти формування професійних умінь та навичок.
13. Професійний відбір та його психологічні основи.
14. Критерії професійної придатності та методи діагностики професійно важливих якостей фахівців.
15. Професійна адаптація, її сутність і види. Критерії та методи оцінювання

адаптації професійних кадрів.

16. Професійна дезадаптація працівників: причини та шляхи її подолання.
17. Соціально-психологічна адаптація як вид адаптації професіонала.
18. Психологічна сумісність як умова успішності спільної професійної діяльності.
19. Психологічний супровід як складова психологічного забезпечення.
20. Психологічна допомога як складова психологічного забезпечення.
21. Конфлікт в професійному середовищі, його структура та причини виникнення.
22. Особливі умови професійної діяльності: психологічна складова.
23. Екстремальні умови професійної діяльності: психологічна складова.
24. Надекстремальні умови професійної діяльності: психологічна складова.
25. Психологічна підготовка до професійної діяльності: основні положення.
26. Загальна психологічна підготовка до професійної діяльності в особливих умовах.
27. Спеціальна психологічна підготовка до професійної діяльності в особливих та екстремальних умовах.
28. Основні психічні стани та реакції працівника в екстремальних умовах професійної діяльності.
29. Екстремальна професійно-психологічна підготовка персоналу.
30. Психологія безпеки у професійній діяльності.
31. Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки працівників у професійній діяльності.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення освітнього компонента реалізується **в таких формах**: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, модульні контрольні роботи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі **методи навчання і викладання**:

- методи навчання за джерелами набуття знань: лекція, пояснення, бесіда, обговорення матеріалу що вивчається;
- наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження);
- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається, а саме проблемний виклад та частково-пошуковий;
- робота з навчально-методичною літературою та із використанням технічних ресурсів;
- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційований залік, індивідуальні завдання, есе, реферати, доповіді тощо.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з освітнього компонента

здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі індивідуального опитування; виступів на семінарських заняттях, виконання індивідуальних завдань; виконання модульних контрольних робіт тощо.

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційного заліку.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни		Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль					
Модуль 1	лекції*		3	0	0
	семінарські заняття		0	0	0
	модульний контроль*		1	40	40
Разом за модуль 1					40
Модуль 2	лекції*		3	0	0
	семінарські заняття		1	0	0
	модульний контроль*		1	40	40
Разом за модуль 2					40
Разом за поточний контроль					80
II. Індивідуальна самостійна робота					20
III. Диференційований залік					-
Разом за всі види навчальної роботи					100

* – види навчальних занять та контрольні заходи для обов'язкового виконання.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти, які дозволяють отримати додаткові бали:

15–20 балів – тему розкрито в повному обсязі, всі положення обґрунтовані, є самостійні судження;

9–14 балів - тему розкрито в основному, визначення та аргументація взяті з конспекту та основної навчальної літератури;

7–8 балів – тему розкрито не повністю, матеріал повторює положення з лекції, приклади знайдені самостійно та інтерпретовані правильно;

5–7 балів – тему розкрито недостатньо та поверхнево, матеріал повторює положення лекції, приклади з лекції, розуміння недостатньо чітке;

1–4 бали – тему розкрито фрагментарно, приклади не наведені, або не є

достатньо зрозумілими здобувачеві;

0 балів – завдання, передбачене на індивідуальну самостійну роботу, здобувачем не виконане.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем з нижченаведеного переліку або індивідуальну тему погоджену з викладачем та самостійно виконати поглиблене дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації. При написанні есе доцільним буде скористатись порадами за посиланням: <https://zno.if.ua/?p=985>.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Модульний контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт у формі есе за модулями 1 та 2.

Нарахування балів за виконання модульної контрольної роботи до 40 балів.

34–40 балів - дані відповіді на два питання із дотриманням всіх вимог до виконання;

24–33 балів - дана відповідь на одне питання із дотриманням всіх вимог до виконання та надано відповідь з помилками на друге питання;

16–23 балів - дана відповідь на одне питання із дотриманням всіх вимог до виконання;

6–15 балів - відповіді дані частково із помилками;

1–5 бали – відповіді дано поверхнево, що відображує тільки уявлення про знання.

0 балів - відповідь відсутня.

Модульна контрольна робота є складовою контролю і здійснюється за рахунок самостійної роботи в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з двох питань (по одному питання з 1 та 2 модулю). У відповіді на поставленні питання здобувачі вищої освіти повинні відобразити володіння навчальним матеріалом, зокрема, вміння застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, проявляючи особисту позицію щодо них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Перелік питань для підготовки до модульних контрольних робіт:

Модуль 1.

1. Поняття «суб'єкт професійної діяльності» та структура його особистості.
2. Природні властивості індивіда та індивідуально-психологічні властивості суб'єкта професійної діяльності.
3. Працездатність та її динаміка. Типологічні відмінності працездатності.
4. Фактори зміни працездатності у процесі професійної діяльності.
5. Домінуючий емоційний фон й особистісні характеристики працівника.
6. Основні етапи розвитку суб'єкта професійної діяльності.
7. Кризи професійного становлення.
8. Проблеми професійних деструкцій та психічного вигорання.
9. Професійні захворювання та професійні деструкції.
10. Структура профорієнтації та її психологічний аналіз.
11. Професійний відбір як виявлення придатності людини до конкретного виду професійної діяльності.
12. Психологічні аспекти формування професійних умінь та навичок.
13. Професійний відбір та його психологічні основи.
14. Критерії професійної придатності та методи діагностики професійно важливих якостей фахівців.
15. Професійна адаптація, її сутність і види. Критерії та методи оцінювання адаптації професійних кадрів.
16. Професійна дезадаптація працівників: причини та шляхи її подолання.
17. Соціально-психологічна адаптація як вид адаптації професіонала.
18. Психологічна сумісність як умова успішності спільної професійної діяльності.
19. Психологічний супровід як складова психологічного забезпечення.
20. Психологічна допомога як складова психологічного забезпечення.

Модуль 2.

1. Проблема екстремальності у сучасній психології.
2. Професійне середовище: зміст та особливості.
3. Екстремальні умови та фактори професійної діяльності.
4. Особливі умови професійної діяльності: психологічна складова.
5. Екстремальні умови професійної діяльності: психологічна складова.
6. Надекстремальні умови професійної діяльності: психологічна складова.
7. Основні психічні стани та реакції працівника в екстремальних умовах професійної діяльності.
8. Стрес-фактори професійного середовища та їх вплив на особистість працівника та його поведінку.
9. Екстрена психологічна допомога: психологічні та організаційні аспекти.
10. Загальні поняття та структура психологічної підготовки персоналу.
11. Психологічна підготовка до професійної діяльності: основні положення.
12. Загальна психологічна підготовка до професійної діяльності в особливих умовах.

13. Спеціальна психологічна підготовка до професійної діяльності в особливих та екстремальних умовах.

14. Організаційні форми та зміст психологічної підготовки персоналу екстремальних видів діяльності.

15. Екстремальна професійно-психологічна підготовка персоналу.

16. Психологія безпеки у професійній діяльності.

17. Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки працівників у професійній діяльності.

18. Психологічна реабілітація як складова психологічного забезпечення.

Підсумковий контроль.

Здійснюється шляхом підрахунку сумарної кількості балів, отриманих разом за всі види навчальної роботи та накопичених протягом семестру, за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України.

Перелік теоретичних питань для підготовки до диференційованого заліку:

1. Поняття «суб'єкт професійної діяльності» та структура його особистості.
2. Природні властивості індивіда та індивідуально-психологічні властивості суб'єкта професійної діяльності.
3. Працездатність та її динаміка. Типологічні відмінності працездатності.
4. Фактори зміни працездатності у процесі професійної діяльності.
5. Домінуючий емоційний фон й особистісні характеристики працівника.
6. Основні етапи розвитку суб'єкта професійної діяльності.
7. Кризи професійного становлення.
8. Проблеми професійних деструкцій та психічного вигорання.
9. Професійні захворювання та професійні деструкції.
10. Структура профорієнтації та її психологічний аналіз.
11. Професійний відбір як виявлення придатності людини до конкретного виду професійної діяльності.
12. Психологічні аспекти формування професійних умінь та навичок.
13. Професійний відбір та його психологічні основи.
14. Критерії професійної придатності та методи діагностики професійно важливих якостей фахівців.
15. Професійна адаптація, її сутність і види. Критерії та методи оцінювання адаптації професійних кадрів.
16. Професійна дезадаптація працівників: причини та шляхи її подолання.
17. Соціально-психологічна адаптація як вид адаптації професіонала.
18. Психологічна сумісність як умова успішності спільної професійної діяльності.
19. Психологічний супровід як складова психологічного забезпечення.
20. Психологічна допомога як складова психологічного забезпечення.
21. Проблема екстремальності у сучасній психології.
22. Професійне середовище: зміст та особливості.
23. Екстремальні умови та фактори професійної діяльності.

24. Особливі умови професійної діяльності: психологічна складова.
25. Екстремальні умови професійної діяльності: психологічна складова.
26. Надекстремальні умови професійної діяльності: психологічна складова.
27. Основні психічні стани та реакції працівника в екстремальних умовах професійної діяльності.
28. Стрес-фактори професійного середовища та їх вплив на особистість працівника та його поведінку.
29. Екстрена психологічна допомога: психологічні та організаційні аспекти.
30. Загальні поняття та структура психологічної підготовки персоналу.
31. Психологічна підготовка до професійної діяльності: основні положення.
32. Загальна психологічна підготовка до професійної діяльності в особливих умовах.
33. Спеціальна психологічна підготовка до професійної діяльності в особливих та екстремальних умовах.
34. Організаційні форми та зміст психологічної підготовки персоналу екстремальних видів діяльності.
35. Екстремальна професійно-психологічна підготовка персоналу.
36. Психологія безпеки у професійній діяльності.
37. Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки працівників у професійній діяльності.
38. Психологічна реабілітація як складова психологічного забезпечення.

Політика викладання освітнього компонента

Політика відвідування аудиторних занять (особиста присутність студента): відвідування занять є обов'язковим компонентом в системі вивчення курсу, набуття загальних та фахових компетентностей (відвідування лекцій та практичних занять). За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) здобувач має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни. Роботи, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм

законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел у проектних завданнях. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Екстремальна психологія: Підручник / За заг. ред. проф. О.В.Тімченка. -Х.: УЦЗУ, 2007. -502с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/2057/1/extrpsy.pdf>
2. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Ніка-Центр, 2006. - 580 с.
3. Миронець С.М., Тімченко О.В. Негативні психічні стани рятувальників в умовах надзвичайної ситуації: Монографія. - К.: ТОВ "Август Трейд", 2008. -249 с.
4. Екстремальна та кризова психологія: Термінологічний словник / За заг. ред. проф. О.В.Тімченка. –Х.: ХНАДУ, НУЦЗУ, 2010. - 291с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/4139>
5. Кризова психологія: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. О.В.Тімченка. - Х.: НУЦЗУ, 2010. - 402 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/2069/1/kryzova.pdf>
6. Балл Г.О., Бастун М.В., Гордієнко В.І., Красильникова Г.В., Красильников С.Р. Психологія праці та професійної підготовки особистості: Навч. посіб. - Хмельницький: ТУП, 2001. - 330 с.
7. Психологія професійної діяльності та психологічна діагностика організацій: курс лекцій. / Укладач О.С. Юрков. – Мукачево: МДУ, 2017. - 116 с.
8. Психологія праці: навч. посіб. / Г.В. Ложкін, Н.Ю. Воленюк, О.О. Солтик; за заг. ред. Г.В. Ложкіна. - Хмельницький: ХНУ, 2013. - 191 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.google.com/search?q=>
9. Психологія праці та інженерна психологія: навч. посібник для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 053 «Психологія» - 2-ге вид., перероб. і доп. / укладач О.С. Юрков. - Мукачево: МДУ, 2018. - 187 с.
10. Мазяр О.В., Кириченко В.В. Психологія праці: модульний курс: навч. посібник. -Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. - 190 с.
11. Орбан-Лембрик Л.Б. Соціальна психологія: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. - К.: Академвидав, 2003. - 448 с. © Орбан-Лембрик Л.Б., 2003. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://westudents.com.ua/knigi/537-sotsalna-psihologya-orban-lembrick-lb.html>

12. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. Видання 2-ге, виправлене та доповнене - К., 2006. - 400 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/414683.pdf

13. Воляннюк Н.Ю., Ложкін Г. В., Винославська О. В., Блохіна І. О., Кононець М. О., Москаленко О. В., Боковець О. І., Андрійцев Б. В. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27765/1/Social-psychology.pdf>

Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці: Підручник / Київський національний економічний ун-т. - К. : КНЕУ, 2003. - 367 с.

15. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Теорія і практика професійного психологічного відбору: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Ніка-центр, 2006. - 580 с.

16. Основи психологічного забезпечення діяльності МНС: Підручник /За заг. ред. В.П. Садкового. – Х.: УЦЗУ, 2009. - 244 с

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>
2. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>
3. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>
4. Наукова бібліотека Національного педагогічного університет уім. М.П. Драгоманова: <http://hklib.npu.edu.ua/>

Розробник: професор кафедри
психології діяльності в особливих умовах

Олег НАЗАРОВ